

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення зміни до статті 19 Закону України «Про громадянство України» (щодо втрати громадянства України за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України) (реєстр. № 4115 від 19 лютого 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 16 листопада 2016 року (протокол № 53) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення зміни до статті 19 Закону України «Про громадянство України» (щодо втрати громадянства України за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України) (далі – Законопроект) (реєстр. № 4115 від 19 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Немировським А.В. та іншими.

Згідно з пояснювальною запискою розроблення Законопроекту обумовлено ситуацією, що склалася в Криму, Донецькій та Луганській області та інших регіонах України, у зв'язку з поширенням фактів посягання на територіальну цілісність та недоторканість України.

Авторами пропонується доповнити частину першу статті 19 Закону України «Про громадянство України» приписом, за змістом якого набрання законної сили обвинувальним вироком суду за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України є підставою для втрати громадянства України.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

Україна є правовою державою, в якій органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, а їхні нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України (стаття 1, частина друга статті 8, частина перша статті 9, частина друга статті 19 Основного Закону України).

Конституцією України (частина перша статті 25) встановлено, що громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство.

Водночас, як зазначено у частині другій статті 7 Європейської конвенції про громадянство (ратифікована Законом № 163-V від 20.09.2006 р.) держава може

передбачати у своєму внутрішньодержавному праві втрату її громадянства у випадку, якщо поведінка особи серйозно зашкоджує життєво важливим інтересам держави.

При цьому, частиною третьою статті 7 вказаної Конвенції встановлено, що держава не може передбачати у своєму внутрішньодержавному праві втрату її громадянства, якщо відповідна особа стане внаслідок цього особою без громадянства.

Аналогічне положення міститься у статті 8 Конвенції про скорочення безгромадянства (ратифікована Законом № 22-VII від 11.01.2013 р.), згідно з частиною першою якої держава не позбавляє особу її громадянства, якщо таке позбавлення зробило б цю особу апатридом. Така ж правова позиція щодо запобігання безгромадянства викладена і в частині другій статті 19 Закону України «Про громадянство України», якою визначено, що положення пунктів 1, 3 частини першої цієї статті не застосовуються, якщо внаслідок цього громадянин України стане особою без громадянства.

Частиною третьою статті 8 зазначеної Конвенції визначено, що держава може зберігати право позбавити особу свого громадянства, зокрема коли відповідна особа поводиться таким чином, що завдає серйозної шкоди життєвим інтересам цієї держави, якщо під час підписання, ратифікації або приєднання вона вкаже, що залишає за собою право позбавляти громадянства з однієї або декількох підстав, що існували в цей час в її національному законодавстві. Однак, згідно із Законом № 22-VII від 11.01.2013 р. Україна приєдналася до Конвенції без будь-яких заяв та застережень.

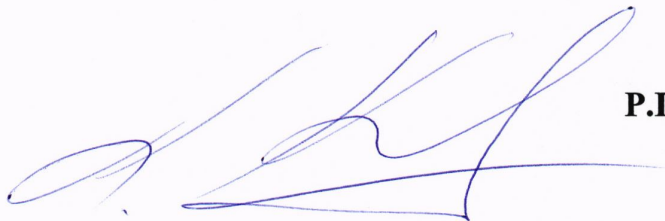
Крім того, відповідно до Основного Закону України (частина друга стаття 102) Президент України є гарантом додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина. До його повноважень відноситься прийняття рішень про прийняття до громадянства України та припинення громадянства України (пункт 26 частини першої статті 106 Конституції України).

Законопроектом же пропонується окремі рішення суду визнати підставою для втрати громадянства, що на думку Комітету, нівелює повноваження Президента України, покладаючи на суд вирішення питання про припинення громадянства і позбавляючи Главу держави права прийняти інше рішення щодо громадянства особи.

У зв'язку з наведеним, законодавча пропозиція не узгоджується наведеними конституційними принципами щодо громадянства та не відповідає міжнародним зобов'язанням, взятим на себе Україною.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення зміни до статті 19 Закону України «Про громадянство України» (щодо втрати громадянства України за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України) (реєстр. № 4115 від 19 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Немировським А.В. та іншими, суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ